

طریقه

روزنامه

تاریخ
۳
آذر
۱۴۰۰
چهارشنبه

هر شماره؛ معرفی یک بیماری و پیشگیری

و درمان آن

این شماره: اوردوز

سلامت

صفحه
۶
شماره
۳۲۲۹
سال
بیست و هفتم

اوردوز یا بیش مصرفی مواد مخدر چیست؟

کلینیک ترک اعتیاد آکسون

شایع تر هستند مانند:

درد قفسه سینه
گشاد شدن مردمک
مشکلات تنفسی شدید (تنفس سطحی یا وقفه کامل تنفسی)
حالت تهوع یا استفراغ
شنیدن صدای خرخر از گلوی بیمار (نشانه انسداد مجاری هوا)
کیود شدن سر انگشتان و لب‌ها
تب بسیار بالا
بیهوشی
واکنش نشان ندادن
تشنج یا رعشه
صرع
رفتار خشونت آمیز یا تهاجمی
احساس گم‌گشتگی یا گیجی
پارانویا (بدگمانی)
هذیان گفتن
عدم تعادل به ویژه هنگام راه رفتن

بی‌قراری

بیش مصرفی مواد مخدر به استفاده بیش از حد مصرف کننده می‌گویند که در این حالت ممکن است بدن فرد مصرف کننده سمی شود یا حتی موجب مرگ فرد شود و معمولاً زمانی اتفاق می‌افتد که فرد بیشتر از حد توان بدن خود از مخدرها مصرف می‌کند یا چند نوع مواد اعتیاد آور را باهم مصرف می‌کند.

این اتفاق فقط در مصرف بیش از اندازه مخدر پیش نمی‌آید، ممکن است بزرگسالان داروی تجویز شده پزشک را بیش از اندازه مصرف کنند یا برای آسیب رساندن به خود (خودکشی) به عمد اقدام به بیش مصرفی کنند یا در کودکان که معمولاً به اشتباه با داروهای در دسترس دچار مسمومیت می‌شوند.

اوردوز چگونه اتفاق می‌افتد؟

معمولاً در دو حالت رخ می‌دهد:

در حالت اول فرد درگیر اعتیاد ماده مخدر را در یک نوبت بیش از اندازه مصرف می‌کند که بدن توان این اندازه را ندارد. در حالت دوم فرد درگیر اعتیاد طی یک دوره به طور دائم ماده مخدر (یا چند مخدر مختلف) را مصرف می‌کند و اثرات آن در بدن فرد باقی می‌ماند و تشدید می‌شود که سبب بیش مصرفی می‌شود.

نیمه عمر مواد مخدر و اوردوز

نیمه عمر مواد مخدر یعنی مدت زمانی که زمان می‌برد تا ماده مخدر نیمی از اثر دوز مصرف شده را به جای بگذارد که در هر مخدروی مدت زمان نیمه عمر متفاوت است.

به عنوان مثال نیمه عمر بنزودیازپین‌ها طولانی است و اگر فرد معتاد این ماده را روز گذشته استفاده کرده باشد احتمال روز بعد هنوز مقداری از این ماده مخدر در بدن فرد باقی مانده باشد با این تعریف اگر فرد معتاد روز بعد باهم اقدام به مصرف مخدر کند دچار مسمومیت با مواد مخدر می‌شود.

همچنین نیمه عمر الویوم (دiazepam) حدود ۲۴ ساعت است و اگر فرد درگیر اعتیاد ۲۰ میلی گرم از این ماده را روز گذشته مصرف کند روز بعد هنوز ۱۰ میلی گرم Diazepam در بدن خود دارد و اگر مصرف هروئین ، کوکائین و یا هر ماده اعتیاد آور دیگری را مصرف کنید به آن ۱۰ میلی گرم Diazepam اضافه می‌شود و به همین دلیل ریسک اوردوز افزایش پیدا می‌کند.

کدام مواد مخدر بیشترین احتمال اودوز را دارند؟

مواد اعتیاد آوری که در ادامه معرفی می‌شود طبق آمار بدست آمده بیشترین آمار مسمویت را به خود اختصاص داده‌اند:

تربیانک و مشتقات آن

طی یک مطالعه چهار ساله مواد متادون ، هیدروکودون، کودون، مورفین

اکسی، هروئین و فنتانیل بیشترین آمار بیش مصرفی را دارند.

بیش مصرفی مخدروهای تجویزی مخصوصاً اکسی کودون باعث مرگ بسیاری در فاصله سال‌های ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۱ شده است. مسمومیت با هروئین عامل مرگ بسیاری در سالهای ۲۰۱۲ تا ۲۰۱۴ بوده است. در حال حاضر فنتانیل که ۵۰ تا ۱۰۰ برابر قوی‌تر از مورفین است باعث مسمومیت مرگ بار هزار نفر شده است.

کوکائین

در مطالعه چهار ساله کوکائین دومین یا سومین عامل مسمومیت مرگ بار بود. البته کوکائین به تنهایی علت مرگ مستقیم در بیش مصرفی نیست اما چون با مخدروهای دیگری مانند الکل ، بنزودیازپین و مشتقات تریاک مصرف می‌شود، الگوی چند مخدروی را ایجاد می‌کند و معمولاً در موارد اوردوز اسم برده می‌شود.

بنزودیازپین

بنزودیازپین حاوی آلپرازولام و Diazepam است و مثل کوکائین باعث مرگ یا مسمومیت شدید نمی‌شود اما چون با دیگر مواد مانند مشتقات تریاک و الکل مصرف می‌شود ریسک خطر را افزایش می‌دهد. مصرف همزمان این دارو با الکل و یا داروهای مسکن خطر بیش مصرفی را افزایش می‌دهد.

مت آمفتامین

آمار مسمومیت و بیش مصرفی مرگبار مربوط به استفاده از مت آمفتامین ها در سال‌های ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۴ رو به افزایش بوده است.

الکل

طبق آمار ۱۵٪ از اوردوز منجر به مرگ ناشی از بیش مصرفی الکل می‌باشد همچنین طبق آمار موجود، ۱۷٪ از اوردوز منجر به مرگ ناشی از مصرف همزمان الکل با سایر مواد اعتیاد اور می‌باشد که الکل نقش مهمی در این موارد دارد چون مصرف الکل همزمان با سایر مواد اعتیاد آور سبب افزایش اثر مواد می‌گردد.

مصرف چند مخدر باهم یا الگوی چندمخدروی

مصرف همزمان چند ماده اعتیادآور فشار زیادی را به بدن وارد می‌کند و عوارض هر کدام از مواد مصرفی را افزایش می‌دهد. به عنوان مثال در اکثر موارد مسمومیت با هروئین نتیجه ترکیب هروئین با چند مواد سرکوب کننده دیگر است.

تمازپام (تماز)، بنزودیازپین هایی مانند آلپرازولام (با نام تجاری زاناکس) و الکل داروهای سرکوب کننده‌اند و مصرف آنها با موادی مانند هروئین، اکسی کودون (اکسی کاتینین) یا مورفین به شدت خطر اوردوز را افزایش می‌دهد.

نشانه‌های اوردوز
متخصصین بهترین کلینیک ترک اعتیاد آکسون معتقدند شناخت و آشنایی با این نشانه‌های بیش مصرفی تاثیر زیادی در نجات و درمان فرد خواهد.

هرچند نشانه‌های جسمانی و روانی بیش‌مصرفی به نوع ماده مخدر و میزان مصرف و یا چندمصرفی مخدرها بستگی دارد اما برخی نشانه‌ها

اوردوز Overdose یا بیش مصرفی حالت است که در آن فرد با مصرف مقدار بسیار زیادی از مواد مخدر دچار مسمومیت و حتی مرگ می‌گردد.

البته این اتفاق فقط مختص افراد مصرف کننده ی مواد مخدر نیست و بسیاری از اشخاصی که از داروهای مختلف به میزان زیاد استفاده می‌کنند نیز دچار اوردوز می‌شوند.

در ادامه می‌خواهیم در مورد شایع ترین اتفاقی که بعد از اوردوز و جان سالم به در بردن از آن برای افراد می‌افتد، به شما عزیزان توضیحاتی را ارائه کنیم.

مطالعه ای جدید نشان می‌دهد که: بیش از ۹۰ درصد از بیماران مبتلا به درد مزمن، حتی پس از اوردوز (Overdose) نیز داروهای مخدر تجویزی مصرف می‌کنند.

این مطالعه که در مجله Annals of Internal Medicine منتشر شده است، به این نکته می‌پردازد که این بیماران در معرض خطر اوردوز مجدد هستند. محققان در این پژوهش از داده های شرکت های بیمه ای گوناگونی استفاده کردند.

مجموعاً دیتابیس آن‌ها شامل اطلاعات پزشکی ۵۰ میلیون بیمار در طول ۱۲ سال بود.

این پژوهشگران در بررسی های خود ۳۰۰۰ بیمار را شناسایی کردند که با مصرف داروهای مخدر (با نسخه تجویزی)، که برای درمان دردهای مزمن آن‌ها تجویز شده بود، اوردوز کردند که البته این اتفاق منجر به مرگ آن‌ها نشده بود و جان سالم به در برده بودند.

بررسی‌ها نشان دادند که ۹۱ درصد از این بیماران حتی پس از اوردوز

آسیب درازمدت اوردوز بر مغز انسان

قلب نمی‌رسد، قلب ریتم‌های نامنظم خواهد داشت و نهایتاً منجر به ایست قلبی خواهد شد.

باید توجه داشت که برخی افراد ممکن است نسبت به داروها یا مواد خاصی حساسیت بیشتری از خود نشان داده و با مقادیر پائینی از آن هم دچار مسمومیت شوند. بنابراین ممکن است که حتی با مصرف دوز نرمال یک دارو دچار اوردوز شوند.

صدمه مغزی سمی

مواد مخدر بعد از مصرف وارد سیستم ارتباطی مغز شده و به‌دلیل شباهت با انتقال‌دهنده‌های عصبی، جایگزین آنها می‌شوند و این جایگزینی در دریافت و پردازش اطلاعات اختلال ایجاد می‌کند.

اگر اوردوز نکشد می‌تواند تأثیرات مخربی بر مغز گذاشته و باعث از دست‌رفتن حافظه، قدرت تصمیم‌گیری و اختلال حواس شود. اوردوزها دارای اثرات سمی هستند که می‌توانند نورون‌ها یا همان سلول‌های عصبی مغز را بکشند و زمانی که این سلول‌ها می‌میرند، به احتمال زیاد دیگر دوباره احیا نمی‌شوند.

تاثیر اوردوز تنها روی مغز نیست بلکه تقریباً تمام اندام‌های بدن را درگیر می‌کند. لطمه اصلی بعلت فقدان اکسیژن اتفاق می‌فتد.

هنگام درمان اعتیاد، علاوه بر توجه به درمان جنبه‌های فیزیکی و ظاهری اعتیاد، لازم است به اثرات مغزی آن مانند مختل شدن مسیرهای تصمیم‌گیری در افراد معتاد نیز توجه کرد زیرا برای ترک اعتیاد و بازگشت این افراد به زندگی عادی و قدم گذاشتن در مسیر خودباوری و موفقیت لازم است مراکز شناختی مغز مانند مراکز تصمیم‌گیری به‌درستی عمل کند و این لزوم پیگیری درمان زیر نظر پزشک متخصص را دوچندان می‌سازد.

کمک‌های پزشکی برای درمان اوردوز

از لحاظ روانشناسی مصرف بیش از اندازه مواد محرک باعث روان‌پریشی یا سایکوز می‌شود و مصرف کننده با توهم و هذیان، تماس با واقعیات زندگی را از دست می‌دهد. اوردوز می‌تواند بر اثر از کار افتادن کبد، درجه حرارت بیش از اندازه بدن، یا افزایش فشار خون انجام شود. اوردوز مشروبات الکلی با مصرف بیش از اندازه و طولانی الکل اتفاق می‌فتد که معمولاً با همان مشکلات بالا همراه است.

علامت اوردوز چیست؟

مشکلات قلبی و عدم رسیدن اکسیژن به قلب، دو دلیل اصلی اوردوز است که در خیلی از مرگ‌های بیش‌مصرفی شاهد آن هستیم.

حالا سوال این است که آیا آسیب‌های اوردوز دائمی هستند یا نه؟ در زمان اوردوز چه اتفاقی در مغز می‌افتد؟ آیا اوردوز می‌تواند باعث ضربه دائمی به مغز انسان شود؟

در لحظه اوردوز بدن انسان دچار مسمومیت شدید میشود و معمولاً مصرف کننده بلافاصله این مشکل اضطرابی را درک نمی‌کند. مثلاً کسی که مقادیر زیادی قرص اپیوئیدی مصرف کرده نمیتواند تشخیص دهد چه اتفاقی دارد می‌فتد، در صورتی که همراهان آن شخص میتوانند بهتر تشخیص دهند چه خبر است. برخی نشانه‌ها عبارتند از: حالت تهوع و استفراغ، دستان سرد، افکار تیره و مه آلود، تنفس آهسته و بیپوشی، داروهای اپیوئیدی بعد از وارد شدن به بدن، مشتقات تریاک را به کلیه نواحی بدن می‌رسانند. وقتی مخدر وارد مغز شد باعث لبریز شدن و طغیان «دوپامین» در مغز می‌شود. دقیقاً همینجاست که ماده مخدر باعث خوشی و لذت بیکران شده و در اثر مرور زمان، مقدار مصرف ماده افزایش پیدا می‌کند و ادامه این افزایش شخص را به دامان مرگ می‌کشد.

اگر اوردوز کنید سیستم‌های اساسی مغز تحت تاثیر قرار گرفته و عمل تنفس آهسته می‌شود و کم کم ممکن است متوقف شود. عملکرد گردش خون قربانی بدعی است؛ ضربان قلب آهسته شده، اکسیژن به